

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-02-03-13-443/22
R: 04-09; 09-09/22

IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKOG POSLOVANJA
Direkcije za financije Brčko distrikta BiH
za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2021. godine

Brčko, srpanj 2022. godine

KAZALO

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	3
1. REZIME DANIH PREPORUKA	5
2. UVOD	7
3. OPĆI DIO	8
4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	8
5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE	9
6. NALAZI I PREPORUKE	11
6.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola.....	11
6.2. Usklađenost sa zakonskim i drugim propisima	13
6.3. Program rada i realizacija predviđenih zadataka	15
6.4. Prihodi i primitci	16
6.5. Planiranje i izvršenje tekućeg proračuna.....	18
6.5.1. Izdatci za plaće i naknade zaposlenika.....	19
6.5.2. Izdatci za materijal i usluge.....	19
6.5.3. Izdatci po osnovi ugovorenih usluga	19
6.5.4. Izdatci po osnovi obavljanja posebnih poslova	20
6.5.5. Hardverske i softverske usluge	21
6.5.6. Zatezne kamate	23
6.6. Proračun kapitalnih potreba	24
6.7. Godišnji popis na dan 31. 12. 2021. godine.....	24
6.8. Javne nabave	26
7. KOMENTAR.....	26
8. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI.....	27

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

RAVNATELJU DIREKCIJE ZA FINACIJE BRČKO DISTRIKTA BiH

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju finansijskog poslovanja Direkcije za financije Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Direkcija) za razdoblje **1. 1. – 31. 12. 2021.** godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Ravnatelj Direkcije je odgovoran za finansijsko poslovanje Direkcije i usklađenost poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, programom rada i odobrenim pozicijama proračuna. Ova odgovornost obuhvaća: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sprječavanje i otkrivanje materijalno značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju Direkcije, kao i primjerenost i ponašanje revidirane Direkcije nad sredstvima i imovinom koja joj je dana na upravljanje.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskom poslovanju na temelju izvršene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 18/18 - počišćeni tekst) i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijsko poslovanje ne sadrži materijalno značajne pogreške, te da je poslovanje usklađeno s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provedbu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti finansijskog poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima, odobrenim i izvršenim pozicijama proračuna i izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj prosudbi, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za finansijsko poslovanje, radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, i zadovoljavaju standarde revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- Direkcija nije, sukladno svojim nadležnostima koje su regulirane Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH, u koordinaciji s dogradonačelnikom pravodobno pokrenula aktivnosti na donošenju dokumenta okvirnog proračuna i nacrtu proračuna, i to u rokovima propisanim odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Odluke o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH, kako bi Vlada Brčko distrikta BiH iste prosljedila Skupštini Brčko distrikta BiH u daljnju zakonsku proceduru (detaljnije u točki 6.2. Izvješća).
- Direkcija je za obavljanje poslova ispražnjenih radnih mjesta, angažirala zaposlenike zaključivanjem ugovora o obavljanju posebnih poslova, za iste je ukupno isplaćeno 308.011,29 KM (za poslove koji se pojavljuju u okviru redovitih aktivnosti), bez postojanja osnove u Zakonu o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH. Također nije sastavljena analiza i ocjena učinkovitosti i efektivnosti obavljenih poslova (detaljnije u točki 6.5.4. Izvješća).
- Evidentiranje poreznih prijava ne vrši se po prijemu porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama članka 46 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.4. Izvješća).
- Knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija, što nije sukladno odredbama članka 9 Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.4. Izvješća).
- Elaborat o popisu nije potpun, jer u isti nisu uključene sve tražbine za poreze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave što nije sukladno odredbama članka 72 točke 2 Pravilnika o računovodstvu i financijskom izvještavanju. Izuzev navedenog, prije pristupanja popisu, Direkcija nije izvršila sravnjenje proknjiženih podataka u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama u pogledu njihove točnosti i nije usuglasila dužničko vjerovničke odnose s pravnim osobama s kojima ostvaruje poslovnu suradnju, kako je propisano člankom 29 Zakona o računovodstvu i reviziji (detaljnije u točki 6.7. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev mogućih učinaka napomena danih u prethodnom ulomku, financijsko poslovanje Direkcije tijekom 2021. godine, u materijalno značajnim aspektima je bilo usklađeno s važećom zakonskom regulativom.

Zamjenik glavnog revizora:

mr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavni revizor

mr. sc. Selma Šadić, dipl. oec.

1. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskog poslovanja Direkcije u 2021. godini, konstatirali smo postojanje određenih nedostataka, propusta i nepravilnosti. Radi njihovog otklanjanja, dajemo sljedeće preporuke:

Potrebno je, po prijemu konačnog izvješća o obavljenoj reviziji, dostaviti Uredu za reviziju Program mjera otklanjanja uočenih nedostataka u roku koji je reguliran odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je da Direkcija poduzme odgovarajuće mjere sukladno planiranim aktivnostima za otklanjanje i prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima o obavljenim revizijama.

Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog finansijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju programskih ciljeva Direkcije.

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na donošenju podzakonskih akta radi stvaranja uvjeta za potpunu primjenu Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je da Direkcija donese i dostavi Vladi Brčko distrikta BiH dokument okvirnog proračuna i nacrt proračuna u rokovima propisanim odredbama Statuta i Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH u dijelu, dokumentiranja eventualnih neusuglašenosti proračunskog zahtjeva između Direkcije, gradonačelnika i odgovorne osobe proračunskog korisnika, odnosno da ravnatelj Direkcije izradi i dostavi izvješće Vladi.

Potrebno je da Direkcija izvršiti usklađivanje Organizacijskog plana sa Statutom Brčko distrikta BiH i Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH u dijelu organizacije Direkcije za financije.

Potrebno je izraditi počišćeni tekst Organizacijskog plana te isti dostaviti gradonačelniku na potpis sukladno odredbama Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu izmjena i dopuna organizacijskog plana.

Potrebno je pravodobno poduzimati potrebne mjere i aktivnosti kojima će se osigurati dosljedno i pravodobno izvršavanje svih programskih zadataka, kao i zakonskih obveza iz nadležnosti Direkcije.

Potrebno je, planiranje javnih prihoda i primitaka vršiti na temelju detaljnih analiza, uzimajući u obzir propuste u planiranju prethodnih godina, sukladno načelu jedinstva i točnosti propisanim Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je vršiti utvrđivanje i evidentiranje iznosa poreznih obveza po prijemu poreznih prijava u evidencije Porezne uprave sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Potrebno je analitičke porezne evidencije urediti sukladno načelima Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH u dijelu pouzdanosti i pravodobnosti.

Potrebno je sintetičke knjigovodstvene evidencije u glavnoj knjizi iskazivati na temelju analitičke porezne evidencije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je usuglasiti porezne evidencije s evidencijama izvanproračunskih fondova vezanih za obračun i uplate doprinosa radi osiguravanja uvjeta za izdavanje uvjerenje o stanju svih propisanih poreznih obveza.

Potrebno je Izvješća o izvršenju proračuna sastavljati sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o računovodstvu i financijskom izvještavanju, u dijelu obrazloženja odstupanja izvršenja proračuna u odnosu na plan, te mjera koje će se poduzeti radi otklanjanja nastalih odstupanja.

Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.

Potrebno je prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, dosljedno poštovati odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu razdoblja angažiranja osoba.

Potrebno je, sukladno odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave, sastaviti izvješće o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene učinkovitosti i efektivnosti obavljenih poslova.

Potrebno je, prilikom nabave softvera i usluga održavanja softvera, eliminirati rizike koji se odnose na bilo kakve nemogućnosti uporabe aplikativnog softvera od otvaranja početnih stanja do zaključnih knjiženja, koje ne bi trebale ovisiti isključivo od dobavljača usluga održavanja softvera.

Potrebno je da Direkcija za financije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine osigura integrirani informacijski sustav (IIS), koji će poboljšati i ubrzati poslovne procese u Poreznoj upravi, smanjiti prazne hodove u poslovnim procesima, povećati produktivnost zaposlenih, te omogućiti bolju učinkovitost u naplati poreznih prihoda i svih ostalih potrebnih modula (aplikacija).

Potrebno je omogućiti što viši stupanj automatske razmjene podataka s eksternim institucijama u realnom vremenu, sukladno Memorandumom o institucionalnoj suradnji, razmjeni i ustupanju podataka o poreznim obveznicima od 27. 6. 2016. godine.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe članka 78 točke 2 stavka b) Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, u dijelu zakonitog, namjenskog, učinkovitog i ekonomičnog raspolaganja proračunskim sredstvima.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate, u dijelu da se prilikom obračuna zateznih kamata izvrši eliminacija uvećanja fiksne kamatne stope za učinke koeficijenta rasta potrošačkih cijena, a samim time došlo bi do nepotrebnog odljeva novčanih sredstava Brčko distrikta BiH.

Potrebno je osigurati potrebne uvjete za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurale pretpostavke za učinkovito upravljanje kapitalnim proračunom, sukladno Zakonu o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakonu o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za 2021. godinu.

Potrebno je izvršiti usuglašavanje tražbine i obveze te popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH i Pravilnika o računovodstvu i financijskom izvještavanju.

2. UVOD

Obavili smo reviziju financijskog poslovanja Direkcije na temelju ovlasti danih Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH i drugim relevantnim propisima, kao i na temelju godišnjeg plana revizija.

3. OPĆI DIO

Direkcija je uspostavljena kao tijelo javne uprave Brčko distrikta BiH.

Direkciju čine:

- Ured ravnatelja Direkcije
- Trezor
- Porezna uprava
- Stručna služba Direkcije i
- SHJ - Središnja harmonizacijska jedinica.

Nadležnosti Direkcije su:

- prikupljanje i raspodjela javnih prihoda Brčko distrikta BiH
- provedba politike u oblasti financija Brčko distrikta BiH
- donošenje provedbenih propisa iz oblasti financija i njihovo objavljivanje u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH
- provedba zakona i drugih propisa
- davanje mišljenja o primjeni propisa iz oblasti financija
- podnošenje izvješća Skupštini Brčko distrikta BiH o raspoloživosti prihoda za godišnji proračun
- sudjelovanje u pripremi prijedloga godišnjeg proračuna u koordinaciji s dogradonačelnikom Brčko distrikta BiH
- dostavljanje izvješća o izvršenju proračuna sukladno Zakonu, a za potrebe gradonačelnika Brčko distrikta BiH
- potvrđivanje raspoloživosti sredstava za sve rashode, transfere, investicije i kretanja sredstava Brčko distrikta BiH na svim računima Brčko distrikta BiH
- obavljanje drugih nadležnosti sukladno Statutu i zakonu.

Na dan 31. 12. 2021. godine, Direkcija je imala 137 zaposlenika, a prema Organizacijskom planu predviđen je 151 zaposlenik.

4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je financijsko poslovanje u **2021.** godini, u dijelu planiranja i izvršenja proračuna, ocjene sustava internih kontrola, kao i usklađenosti poslovanja iz svoje nadležnosti sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskog poslovanja Direkcije je da omogući revizoru da na temelju prikupljenih dokaza izrazi mišljenje o tome je li financijsko poslovanje obavljeno sukladno zakonskim važećim propisima kao i primjerenog ponašanja ravnatelja Direkcije nad sredstvima i imovinom Brčko distrikta BiH. Pored toga, revizija je planirana i izvršena s ciljem pribavljanja realne osnove za ocjenu jesu li poduzete sve mjere za namjensko trošenje proračunskih sredstava za svrhe za koje je dana ovlast donošenjem proračuna, te davanja preporuka za daljnji rad sa posebnim naglaskom na što učinkovitiju zaštitu javne imovine i ekonomično trošenje javnih sredstava jačanjem internih kontrola.

Obujam revizije je utvrđen internim planskim dokumentima revizije financijskog poslovanja za 2021. godinu.

S obzirom da se revizija obavlja provjerama na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je izvršio reviziju financijskog poslovanja Direkcije za 2020. godinu.

Izješće o reviziji financijskog poslovanja Direkcije za financije Brčko distrikta BiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2020. godine broj: 01-02-03-13-333/21 je dostavljeno Direkciji 3. 8. 2021. godine. Direkcija je 10. 9. 2020. godine dostavila Uredu za reviziju Akcijski plan za realizaciju preporuka revizije po Izješću za 2020. godinu, koji je zaprimljen u Uredu 16. 9. 2021. godine.

Odredbe članka 17 stavka 3 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, propisuju da je revidirana institucija dužna u roku od 30 dana od dana prijama revizorskog izješća, dostaviti Uredu program mjera otklanjanja uočenih nedostataka.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije Uredu za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, dostavila program mjera u zakonskom roku, odnosno nije postupila sukladno odredbama članka 17 stavka 3 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je, po prijemu konačnog izješća o obavljenoj reviziji, dostaviti Uredu za reviziju program mjera otklanjanja uočenih nedostataka u roku koji je reguliran odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Uvidom u planirane aktivnosti i Izješće o radu Direkcije za 2020. godinu, te osvrtom na realizaciju preporuka danih prethodne godine utvrdili smo sljedeće:

• Realizirane preporuke

- Usklađen Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, u dijelu iznosa neoporezivog toplog obroka i osnovnog osobnog odbitka.
- Prilikom isplate razlike neisplaćenih plaća zaposleniku, a po presudama Osnovnog suda, vršen obračun i uplata pripadajućeg poreza na dohodak sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak u dijelu utvrđivanja oporezivih prihoda, uz mišljenje sudskih vještaka.
- Poštovanje odredbe Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakona o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH, u dijelu svrsishodnog i učinkovitog raspolaganja odobrenim proračunskim sredstvima.
- Ispitivanje opravdanosti angažiranja osoba po osnovi ugovora o djelu za obavljanje poslova sistematiziranih Organizacijskim planom Direkcije za financije Brčko distrikta BiH.
- Za sve propisane postupke javnih nabava, dostavljeno izješće Odjelu za stručne i administrativne poslove radi dostave istih Agenciji za javne nabave i objave na internetskoj stranici sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu obveze po završenom postupku.

- **Djelomično realizirane preporuke**

- Intenzivirane su aktivnosti na otklanjanju i prevladavanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.
- Donošenje podzakonskih akata radi stvaranja uvjeta za potpunu primjenu Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

- **Nerealizirane preporuke**

- Izrada strategije za unapređenje Porezne uprave, uspostavljanje i redovito ažuriranje i objavljivanje registra svih korisnika proračuna Brčko distrikta BiH sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine.
- Prilikom sastavljanja obrazloženja o izvršenju proračuna, u potpunosti primijeniti odredbe Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna, u dijelu tekstualne prezentacije izvršenje proračuna i analize eventualnih odstupanja stvarnih od planiranih prihoda i rashoda.
- Uspostavljanje i vođenje registara izvršenih ocjena boniteta sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH u dijelu nadležnosti Direkcije.
- Usklađivanje Organizacijskog plana sa Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH u dijelu organizacije Direkcije za financije.
- Izrada pročišćenog teksta Organizacijskog plana, te dostavljanje istog gradonačelniku na potpis sukladno odredbama Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade Organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu izmjena i dopuna Organizacijskog plana.
- Poduzimanje aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate, u dijelu da se prilikom obračuna zateznih kamata izvrši eliminacija uvećanja fiksne kamatne stope za učinke koeficijenta rasta potrošačkih cijena, a samim time došlo bi do nepotrebnog odljeva novčanih sredstava Brčko distrikta BiH.
- Pravodobno poduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti kojima će se osigurati dosljedno i pravodobno izvršavanje svih programskih zadataka, kao i zakonskih obveza iz nadležnosti Direkcije.
- Utvrđivanje i evidentiranje iznosa poreznih obveza po prijemu poreznih prijava u evidencije Porezne uprave sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.
- Urediti analitičke porezne evidencije sukladno načelima Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH u dijelu pouzdanosti i pravodobnosti.
- Sintetičke knjigovodstvene evidencije u glavnoj knjizi iskazivati na temelju analitičke porezne evidencije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.
- Usuglašavanje porezne evidencije s evidencijama izvanproračunskih fondova vezanih za obračun i uplate doprinosa radi osiguravanja uvjeta za izdavanje uvjerenje o stanju svih propisanih poreznih obveza.
- Donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za njihovo obavljanje, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.
- Prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, dosljedno poštovati odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

- Angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu razdoblja angažiranja osoba.
 - Usuglašavanje porezne evidencije s evidencijama izvanproračunskih fondova vezanih za obračun i uplate doprinosa radi osiguravanja uvjeta za izdavanje uvjerenje o stanju svih propisanih poreznih obveza.
 - Obuhvaćanje popisom cjelokupne imovine, tražbina i obveza sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.
- **Nerealizirane preporuke u prethodne tri godine**
 - Dostavljanje Vladi Brčko distrikta BiH nacрта proračuna u rokovima propisanim odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.
 - Poštovanje odredbi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova.
 - Isknjižavanje evidentiranih tražbina, po osnovi pogrešno uplaćenih trošarina prilikom uvoza nafte i naftnih derivata, iz poslovnih knjiga Porezne uprave, radi fer prezentacije ukupnih tražbina od poreznih obveznika.
 - Uvođenje trezorskog sustava poslovanja u zdravstvenom sektoru.
 - Dostavljanje Vladi Brčko distrikta BiH dokumenta okvirnog proračuna u roku koji je propisan Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH.
 - Usklađivanja Organizacijskog plana sa Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH u dijelu organizacije Direkcije i
 - Obračunavanje zatezne kamate za cjelokupno razdoblje za koje se računa zatezna kamata.

Potrebno je da Direkcija poduzme odgovarajuće mjere sukladno planiranim aktivnostima za otklanjanje i prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima o obavljenim revizijama.

6. NALAZI I PREPORUKE

6.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, učinkovitog i efektivnog trošenja javnih sredstava potrebno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, koji je odgovornost menadžmenta. Čimbenik koji najviše utječe na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje najviše dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlasti, vrjednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Organizacijskim planom Direkcije (u daljnjem tekstu: Organizacijski plan) utvrđena je unutarnja organizacija Direkcije, koja obuhvaća organizacijske jedinice, njihov djelokrug rada, sistematizaciju radnih mjesta, rukovođenje Direkcijom i organizacijskim jedinicama, odgovornost za rad i rukovođenje, stručni kolegij, suradnju u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radne odnose i disciplinsku odgovornost.

Način rada i poslovi koji su u nadležnosti Direkcije uređeni su Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH, Zakonom o Trezoru Brčko distrikta BiH i Zakonom o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH i Organizacijskim planom.

Službe interne kontrole su uspostavljene na temelju Organizacijskog plana, a način rada službi internih kontrola reguliran je Pravilnikom o internim kontrolama u Direkciji za financije Brčko distrikta BiH i Pravilnikom o internim kontrolama u Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Nakon provedene revizije financijskog poslovanja Direkcije za 2021. godinu, utvrđeno je da sustav interne kontrole nije na zadovoljavajućoj razini, u dijelu dosljedne primjene zakonskih i podzakonskih akata, a što se ogleda u sljedećem:

- nisu poduzimane odgovarajuće mjere sukladno planiranim aktivnostima za otklanjanje i prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima o obavljenim revizijama,
- nisu okončane aktivnosti donošenja podzakonskih akata potrebnih za potpunu primjenu Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH u propisanom roku,
- proračun Brčko distrikta BiH za 2021. godinu nije usvojen pravodobno,
- nerazvrstavanjem knjigovodstvenih isprava proračunskih korisnika u Trezoru, nisu stvoreni uvjeti za nadzor i učinkovitiju reviziju financijskog poslovanja i internu analizu poslovanja proračunskih korisnika, kako je predviđeno odredbama članka 9 Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora,
- nije izrađena strategija za unapređenje rada Porezne uprave sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine,
- Direkcija nije uspostavila niti vodi registar izvršenih ocjena boniteta, što nije sukladno članku 10 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH,
- nije izrađen počišćeni tekst Organizacijskog plana Direkcije, te nije dostavljen gradonačelniku na potpis kako je propisano odredbama članka 23 Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade Organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH,
- informacije o realizaciji ciljeva postavljenih Programom rada nisu kompletne, tako da ciljevi nisu elaborirani u cijelosti, a također nisu definirani ni rokovi za realizaciju postavljenih ciljeva,
- evidentiranje poreznih prijava ne vrši se po prijemu porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH,
- knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija,
- izvješće o izvršenju proračuna za revidirano razdoblje, kao i izvješće za prethodne godine, ne sadrže pregled izvršenja po analitičkoj klasifikaciji izdataka kao što je navedeno u odobrenom proračunu, te se ne može vidjeti razlika između odobrenog proračuna i njegovog ostvarenja po analitici,
- nisu donesene pisane procedure i kriteriji koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, kao i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti,
- prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, nisu dosljedno poštovane odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta,
- obračun zatezne kamate na mjesečnoj razini vrši se sukladno odredbama Zakona o visini stope zatezne kamate, a iste vjerovnika u odnosu na dužnika stavljaju u privilegiran položaj,
- Elaborat o popisu nije potpun, jer u isti nisu uključene tražbine za porezne obveze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave,

- Prije vršenja popisa nije izvršeno usuglašavanje stanja s vjerovnicima i dužnicima (IOS).

Potrebno je, radi učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju programskih ciljeva Direkcije.

6.2. Usklađenost sa zakonskim i drugim propisima

Skupština Brčko distrikta BiH je 18. 12. 2019. godine usvojila Zakon o proračunu Brčko distrikta BiH kojim je Direkciji propisana obveza predlaganja, donošenja i dostavljanja Vladi Brčko distrikta BiH sljedećih pravilnika potrebnih za provedbu Zakona:

- podzakonski akt kojim se utvrđuje detaljan sadržaj i forma financijskog plana izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva, članak 27 Zakona,
- pravilnik kojim se utvrđuje detaljan sadržaj i forma programa proračunskih korisnika, izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva, članak 28 Zakona,
- pravilnik kojim se utvrđuje forma i način popunjavanja formulara pregleda prioriteta proračunskih korisnika, izvanproračunskih fondova i izvanproračunskih korisnika koji su obveznici primjene proračunskog računovodstva, članak 38 Zakona,
- pravilnik o formi i sadržaju proračunskih zahtjeva za izradu proračuna.

Odredbama članka 115 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, 1. 4. 2020. godine određen je kao krajnji rok za predlaganje, donošenje i dostavljanje Vladi Brčko distrikta BiH spomenutih pravilnika.

Revizijom smo ustanovili da Direkcija nije okončala aktivnosti donošenja spomenutih podzakonskih akata potrebnih za potpunu primjenu Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH u propisanom roku.

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na donošenju podzakonskih akata radi stvaranja uvjeta za potpunu primjenu Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Odredbama Statuta Brčko distrikta BiH člancima 41 i 48 propisano je da Direkcija za financije Distrikta priprema prijedlog godišnjeg proračuna najmanje 90 dana prije isteka svake fiskalne godine, sukladno nalogu gradonačelnika.

Članak 37 Zakona o proračunu BD BiH predviđa da se proračun izrađuje i usvaja sukladno proračunskom kalendaru, odnosno da do 15. rujna Direkcija po potrebi obavlja konzultacije s pojedinačnim proračunskim korisnicima u svezi sa zahtjevima proračunskog korisnika i prioritetima proračunske potrošnje, usklađuje iste s projektiranim prihodima i dostavlja Vladi nacrt proračuna za iduću fiskalnu godinu.

Revizijom smo utvrdili da je Direkcija za financije Brčko distrikta BiH 1. 2. 2021. godine dostavila Vladi Brčko distrikta BiH Nacrt proračuna Brčko distrikta BiH za 2021. godinu, što nije sukladno rokovima koji su propisani odredbama članaka 41 i 48 Statuta Brčko distrikta i članku 37 Zakona o proračunu BD BiH.

Potrebno je da Direkcija donese i dostavi Vladi Brčko distrikta BiH dokument okvirnog proračuna i nacrt proračuna u rokovima propisanim odredbama Statuta i Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 41 stavka 1 istog zakona, propisano je da Direkcija dostavlja proračunskom korisniku Naputak II. za izradu proračuna kojim je određen način, elementi i rokovi izrade prijedloga proračuna za iduću fiskalnu godinu. Stavkom 2 propisane su upute za sastavljanje proračunskih zahtjeva koja uključuje:

- a) osnovne ekonomske pokazatelje
- b) način izrade proračuna
- c) rokove za izradu proračuna i
- d) gornju granicu rashoda za iduću fiskalnu godinu izvedenu iz DOP-a za svakog pojedinačnog proračunskog korisnika.

Odredbama članka 42 (Proračunski zahtjev), propisano je:

(1) Proračunski korisnik sastavlja i dostavlja proračunski zahtjev Direkciji na temelju Naputka iz članka 41 ovog zakona.

(2) Proračunski zahtjev sadrži:

- a) rashode i izdatke razvrstane po propisanim proračunskim klasifikacijama
- b) planirani broj radnih mjesta i strukturu zaposlenih za fiskalnu godinu za koju se traže proračunska sredstva
- c) zahtjev za transfere i subvencije
- d) zahtjev za kapitalne projekte i
- e) obrazloženje.

Odredbama članka 43 propisan je postupak s proračunskim zahtjevom, na način:

(1) Direkcija razmatra proračunski zahtjev iz članka 42 ovog zakona i, nakon konzultacija s proračunskim korisnikom uzimajući u obzir visinu očekivanih prihoda, utvrđuje iznos sredstava koji se planira proračunom za svakog proračunskog korisnika.

(2) Ukoliko tijekom konzultacija, odnosno tijekom razmatranja zahtjeva za odobrenje rashoda proračunskog korisnika dođe do neusuglašenosti između Direkcije, gradonačelnika i odgovorne osobe proračunskog korisnika, ravnatelj Direkcije dužan je izraditi i dostaviti izvješće Vladi.

(3) U slučaju iz stavka 2 ovog članka Vlada, na temelju izvješća Direkcije, donosi konačnu obrazloženu odluku.

Revizijom smo utvrdili, a s obzirom da proračun za 2021. godinu nije usvojen pravodobno, nisu dokumentirane neusuglašenosti između Direkcije, gradonačelnika i odgovorne osobe proračunskog korisnika, odnosno ravnatelj Direkcije nije izradio i dostavio izvješće Vladi, što nije sukladno odredbama članka 43 stavka 2.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH u dijelu, dokumentiranja eventualnih neusuglašenosti proračunskog zahtjeva između Direkcije, gradonačelnika i odgovorne osobe proračunskog korisnika, odnosno da ravnatelj Direkcije izradi i dostavi izvješće Vladi.

Članak 48 stavak 2 Statuta Brčko distrikta BiH definira da Direkcija za financije Distrikta sastoji se iz dvije organizacijske jedinice, a to su Porezna uprava i Trezor. Porezna uprava je odgovorna za prikupljanje prihoda Distrikta, a Trezor je odgovoran za proračun i troškove.

Odredbama članka 5 Zakona o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH propisano je da Direkciju za financije čine Ured ravnatelja, Trezor i Porezna uprava.

Organizacijskim planom Direkcije za financije Brčko distrikta BiH od 20. 6. 2018. godine i izmjenama i dopunama Organizacijskog plana od 25. 3. 2019. godine, 9. 7. 2019. godine, 17. 12. 2019. godine, 6. 7. 2020. godine i 10. 12. 2020. godine, u članku 3 je, pored propisanih organizacijskih jedinica koje čine Direkciju, navedena i Stručna služba Direkcije za financije i Ured središnje harmonizacijske jedinice, što nije sukladno odredbama članka 5 Zakona o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 23 Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade Organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH propisano je da se nakon pete izmjene Organizacijskog plana izradi počišćeni tekst istog i dostavi gradonačelniku na potpis.

Revizijom smo utvrdili da je Direkcija izvršila pet izmjena Organizacijskog plana te da nije izradila počišćeni tekst istog i dostavila gradonačelniku na potpis kako je propisano odredbama članka 23 Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade Organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH.

Potrebno je izvršiti usklađivanje Organizacijskog plana sa Statutom Brčko distrikta BiH i Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH u dijelu organizacije Direkcije za financije.

Potrebno je izraditi počišćeni tekst Organizacijskog plana te isti dostaviti gradonačelniku na potpis sukladno odredbama Zaključka o utvrđivanju metodologije izrade Organizacijskog plana tijela javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu izmjena i dopuna Organizacijskog plana.

6.3. Program rada i realizacija predviđenih zadataka

Odredbama članka 16 Zakona o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH propisano je da Direkcija na koncu svake kalendarske godine podnosi Skupštini Brčko distrikta BiH godišnje izvješće o radu i program rada za iduću godinu.

Direkcija je donijela Program rada Direkcije za 2021. godinu u prosincu 2020. godine, te je Skupština Brčko distrikta BiH 28. 1. 2021. godine donijela Odluku o usvajanju Programa.

Izvješće o radu Direkcije za financije Brčko distrikta BiH za 2021. godinu je sastavljeno u veljači 2022. godine te je Skupština Brčko distrikta BiH, na 22. redovitoj sjednici 16. 3. 2022. godine donijela Odluku o usvajanju Izvješća.

Značajan dio ciljeva je definiran kao sudjelovanje u planiranim zajedničkim projektima, koordinacija, priprema ili nastavak započetih aktivnosti, tako da se ne može pouzdano utvrditi stupanj njihovog izvršenja. U Izvješću o radu, informacije o realizaciji ciljeva postavljenih Programom rada nisu kompletne, pa ciljevi nisu potpuno elaborirani, također nisu definirani ni rokovi za realizaciju postavljenih ciljeva.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije završila aktivnosti na realizaciji utvrđenih ciljeva, odnosno, programskih zadataka iz svoje nadležnosti, koji se odnose na:

- a) Akcijski plan za provedbu mjera iz Reformske agende za BiH (dio koji se odnosi na Direkciju, a nije realiziran) za razdoblje 2015. – 2018. godine i iduće razdoblje.
- b) Provedbu Strategije reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2025. godina i godišnjeg Akcijskog plana za provedbu iste za 2021. godinu.

- c) Izradu Strategije reforme javne uprave u oblasti javnih financija.
- d) Vođenje registra finansijskih izvješća, odnosno sumiranje podatke iz preuzetih finansijskih izvješća i vršenje odgovarajuće analize i prezentacije podataka iz FI, osiguravanje trajnog i kontinuiranog pristupa finansijskim i drugim izvješćima i dokumentima pohranjenim u Registar svim zainteresiranim korisnicima podataka uz propisanu naknadu.
- e) Provedba formalno-pravne, računске i logičke kontrole finansijskih izvješća predanih u Registar za finansijsko izvještavanje.
- f) Vršenje ocjene boniteta obveznika izvještavanja i drugih postupaka značajnih za uspostavljanje i funkcioniranje Registra izvršenih ocjena boniteta.
- g) Osiguranje točnih, pouzdanih i vjerodostojnih podatka iz analitičke i sintetičke evidencije Glavne knjige Trezora o stečenoj imovini, nastalim obvezama i tražbinama, vlastitim izvorima, prihodima, primitcima, rashodima i izdancima.
- h) Svrnjenje podataka s proračunskim korisnicima tijekom godine, kao i svrnjenja s dobavljačima preko IOS-a.
- i) Svrnjenje knjigovodstvenog stanja (podatci iz glavne knjige) sa stvarnim stanjem po popisu, kao i godišnji obračun amortizacije na stalnim sredstvima.
- j) Nastavak započetih aktivnosti oko stvaranje pretpostavki za uspostavu potpunog softverskog rješenja za: upravljanje javnim dugom, planiranje novčanih tokova, uspostavu sustava elektroničkog plaćanja transakcija sa CBBiH i plaćanja rashoda proračunskih korisnika.
- k) Razvoj i osuvremenjivanje IT-a radi potpore poslovnim procesima.
- l) Modernizacija Porezne uprave kroz ljudske resurse.
- m) Uvođenje sustava za mjerenja učinka.
- n) Porezna uprava orijentirana prema poreznim obveznicima.
- o) Veća naplata proračunskih prihoda uz fiskalnu konsolidaciju i smanjenje poreznog duga.
- p) Vođenje aktivnosti na kadrovskom popunjavanju Direkcije za financije Brčko distrikta BiH.
- q) Aktivnosti vezane za usvajanje i primjenu Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje interne revizije u Javnom sektoru Brčko distrikta BiH.
- r) Aktivnosti vezane za usvajanje i primjenu Pravilnika o postupku, sadržaju, načinu i uvjetima proračunskog nadzora.
- s) Aktivnosti vezane za usvajanje i primjenu Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu sastavljanja, rokovima predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti i rokovima izvještavanja.
- t) Testiranje softverske aplikacije za finansijsko upravljanje na razini BiH uključujući Brčko distrikt.

Potrebno je pravodobno poduzimati potrebne mjere i aktivnosti kojima će se osigurati dosljedno i pravodobno izvršavanje svih programskih zadataka, kao i zakonskih obveza iz nadležnosti Direkcije.

6.4. Prihodi i primitci

Ukupno naplaćeni prihodi od poreznih obveznika, iz nadležnosti Porezne uprave Brčko distrikta BiH (tablica 2 u prilogu Izvješća), prema pomoćnim evidencijama u 2021. godini iznosili su 29.168.644,33 KM i veći su za 91.644,33 ili 0,29 % u odnosu na planirane prihode.

Pojedini prihodi nisu planirani za 2021. godinu kao što su: 715100 - Porez na prodaju dobara i usluga, 722500 - Posebne naknade i pristojbe i 722600 - Prihodi od pružanja javnih usluga.

Porez na plaću planiran je u iznosu od 11.000.000,00 KM ostvaren u iznosu od 9.545.219,42 KM odnosno 86,77 % u odnosu na planirano.

Odredbama članka 6 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, (Načelo jedinstva i točnosti) propisano je: Načelo jedinstva i točnosti podrazumijeva da se prilikom planiranja i izvršenja proračuna koristi jednoobrazna metodologija, da su obuhvaćeni svi javni prihodi i primitci i rashodi i izdatci te da se prihodi i primitci i rashodi i izdatci iskazuju što realnije i točno.

Potrebno je planiranje javnih prihoda i primitaka vršiti na temelju detaljnih analiza, uzimajući u obzir propuste u planiranju prethodnih godina, sukladno načelu jedinstva i točnosti propisanim Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH.

Člankom 46 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH propisano je da se utvrđivanje i evidentiranje porezne obveze poreznog obveznika vrši **po prijemu** porezne prijave ili izmijenjene porezne prijave obveznika u kojoj je obračunao obvezu.

Revizijom smo utvrdili da se utvrđivanje i evidentiranje porezne obveze poreznog obveznika ne vrši **po prijemu** porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama članka 46 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Potrebno je vršiti utvrđivanje i evidentiranje iznosa poreznih obveza po prijemu poreznih prijava u evidencije Porezne uprave sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 11 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH propisano je da se sustav računovodstva proračunskog korisnika uređuje na računovodstvenim načelima pouzdanosti i pravodobnosti.

Pravilnikom o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH, člankom 9, pomoćne knjige su definirane kao analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Tražbine po osnovi poreznih obveza, sintetički knjižene u glavnoj knjizi, iskazuju se na temelju pomoćnih knjiga, tj. analitičkih poreznih evidencija.

Rokovi za podnošenje godišnjih poreznih prijava tekuće godine za prethodnu godinu su konac veljače za samostalne poduzetnike, propisani člankom 38 Zakona o porezu na dohodak, te konac ožujka za pravne osobe, propisani člankom 22 Zakona o porezu na dobit.

Odredbama članka 6 Upute o radu Porezne uprave Direkcije za financije Brčko distrikta BiH propisan je rok za unos podataka iz godišnjih poreznih prijava u analitičke porezne evidencije. Propisani rok za unos podataka je konac lipnja za samostalne poduzetnike i konac srpnja za pravne osobe odnosno četiri mjeseca od prijama godišnjih poreznih prijava.

Revizijom smo utvrdili da knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija što nije sukladno odredbama članka 9 Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Izuzev navedenog, utvrdili smo da se evidentirani iznos prihoda od dohotka od nesamostalne djelatnosti u poreznoj evidenciji ne slaže s iznosom evidentiranom u glavnoj knjizi.

Potrebno je analitičke porezne evidencije urediti sukladno načelima Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH u dijelu pouzdanosti i pravodobnosti.

Potrebno je sintetičke knjigovodstvene evidencije u glavnoj knjizi iskazivati na temelju analitičke porezne evidencije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 13 Upute o izmjenama i dopunama Upute o radu Porezne uprave Direkcije za financije Brčko distrikta BiH utvrđen je način izdavanja poreznog uvjerenja o poreznim obvezama po procesima i fazama, što je Zakonom o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH, određeno kao posao i zadatak Porezne uprave Direkcije za financije Brčko distrikta BiH. Spomenutim člankom propisano je da se po osnovi zaprimljenog zahtijeva uvidom u porezne evidencije izdaje uvjerenje o stanju poreznih obveza koje obuhvaćaju svaku obvezu propisanu zakonima o porezima i doprinosima.

Revizijom smo utvrdili da se stanja obračuna i uplata doprinosa iz poreznih evidencija ne usuglašavaju s evidencijama izvanproračunskih fondova kojima navedeni doprinosi predstavljaju izvor financiranja. Zbog spomenutih neslaganja, uvjerenja o stanju poreznih obveza se izdaju s napomenom da nisu obuhvaćena dugovanja po osnovi doprinosa, što nije sukladno odredbama članka 13 Upute o izmjenama i dopunama Upute o radu Porezne uprave Direkcije za financije Brčko distrikta BiH.

Potrebno je usuglasiti porezne evidencije s evidencijama izvanproračunskih fondova vezanih za obračun i uplate doprinosa radi osiguravanja uvjeta za izdavanje uvjerenja o stanju svih propisanih poreznih obveza.

6.5. Planiranje i izvršenje tekućeg proračuna

Tekući proračun Direkcije za 2021. godinu odobren je u iznosu od **7.686.371,92 KM**, a ostvaren je u iznosu od **7.114.525,60 KM**, odnosno **92,56 %** odobrenih sredstava, (što je prikazano u tablici broj 1 koja se nalazi u prilogu Izvješća).

Sadržaj izvješća o izvršenju proračuna propisan je člankom 102 stavkom 1 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 34/19) i člankom 80 stavkom 2 Pravilnika o računovodstvu i financijskom izvještavanju broj: 02-000166/21 od 12. 5. 2021. godine (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Odredbama članka 80 (Metodologija izrade izvješća o izvršenju proračuna) stavka 2 Pravilnika, propisano je da je obveznik primjene proračunskog računovodstva dužan Direkciji dostaviti izvješće o izvršenju proračuna i financijskog plana s obrazloženjem, koje obvezno treba sadržavati:

- a) izvršenje proračuna i financijskog plana na razini glavne grupe ekonomske klasifikacije
- b) obrazloženje i analiza izvršenja proračuna i financijskog plana s posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka na razini glavne grupe ekonomske klasifikacije
- c) mjere koje će se poduzeti radi otklanjanja nastalih odstupanja u idućem razdoblju
- d) poseban osvrt na sumnjive i sporne tražbine s opisom mjera koje su poduzete radi naplaćivanja.

Uvidom u Izvješće o izvršenju proračuna (I. – XII. 2021. godine) utvrdili smo da izvješće ne sadrži:

obrazloženja Direkcije u Izvješću o izvršenju proračuna za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2021. godine, sastavljena su na razini organizacijskih dijelova i uglavnom se obrazlaže realizirani tekući i kapitalni proračun bez obrazloženja razloga za nerealizaciju, a osobito se to odnosi na obrazloženje prihoda i kapitalnog proračuna. Izuzev navedenog, u Izvješću o izvršenju Direkcija nije razmotrila koje bi mjere trebalo poduzeti radi prevladavanja izazova za bolju i učinkovitiju realizaciju kapitalnog proračuna.

Potrebno je izvješća o izvršenju proračuna sastavljati sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o računovodstvu i financijskom izvještavanju, u dijelu obrazloženja odstupanja izvršenja proračuna u odnosu na plan, te mjera koje će se poduzeti radi otklanjanja nastalih odstupanja.

6.5.1. Izdatci za plaće i naknade zaposlenika

Izdatci za bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u 2021. godini odobreni su u iznosu od **4.399.459,05 KM**, a izvršeni **4.183.157,44 KM** ili 95,08 % od plana. Od realiziranog iznosa na bruto plaće se odnosi 4.022.253,68 KM s realizacijom od 95,55 % u odnosu na planirana sredstva, a na naknade troškova zaposlenih 160.903,76 KM s realizacijom od 84,68 % u odnosu na plan.

6.5.2. Izdatci za materijal i usluge

Izdatci za materijal i usluge u 2021. godini odobreni su u iznosu od 2.647.391,00 KM, a izvršeni su u iznosu od 2.397.172,86 KM ili 90,55 % od odobrenog proračuna za ove namjene. Strukturu navedenih izdataka čine:

	Odobreni proračun	Realizacija	% realizacije
- Putni troškovi	30.200,00	5.148,56	17,05
- Izdatci za energiju	73.410,26	71.010,86	96,73
- Izdatci za komunalne usluge	192.750,00	173.996,09	90,27
- Nabava materijala	46.189,74	39.250,09	84,98
- Izdatci za usluge prijevoza i goriva	15.050,00	10.496,36	69,74
- Izdatci za tekuće održavanje	31.700,00	25.185,34	79,45
- Izdatci za osig., bank. usluge i usluge platnog prometa	30.300,00	25.110,32	82,87
- Ugovorene usluge	2.227.791,00	2.046.975,25	91,88

6.5.3. Izdatci po osnovi ugovorenih usluga

Izdatci po osnovi ugovorenih usluga odobreni su u iznosu od 2.227.791,00 KM, a ostvareni su u iznosu od 2.046.975,25 ili 91,88 % od planiranog iznosa.

Strukturu spomenutih usluga čine:

- troškovi spora (po sudskim rješenjima)	914.344,79 KM
- usluge po ugovorima o djelu i posebni poslovi	308.011,29 KM
- troškovi izvršenja sudskih presuda	173.564,58 KM
- sudske pristojbe	5.441,91 KM
- zatezne kamate	118.876,65 KM

- otplata glavnice po kreditima CEB razvojne banke	159.432,81 KM
- otplata kredita za sanaciju vodosustava svjetska banka RS	29.196,24 KM
- hardverske i softverske usluge	131.618,96 KM
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	96.431,89 KM
- izdatci za povjerenstva	20.811,12 KM
- izvansudsko poravnanje	12.015,94 KM
- usluge objavljivanja tendera i oglasa	10.927,88 KM
- usluge vještačenja, svjedoka i sudaca porotnika	5.570,16 KM
- usluge reprezentacije i darovi	10.068,96KM
- usluge tiskanja i oglasi	34.585,73 KM
- ostale nespomenute usluge	16.076,34KM

6.5.4. Izdatci po osnovi obavljanja posebnih poslova

Izdatci za usluge po ugovorima o obavljanju posebnih poslova u 2021. godine ostvareni su u iznosu od **308.011,29 KM u 2021.** i odnose se na 26 angažiranih osoba, a zaključivanje pojedinačnih ugovora vršeno je na temelju odluka o davanju suglasnosti Vlade Brčko distrikta BiH (broj: 02-000374/20 od 29. 12. 2020. godine i broj: 05-000438/21 od 12. 4. 2021. godine).

Člankom 46 a) stavkom 4 Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi) regulirano je da se naknada za obavljanje posebnih poslova, kao i forma i sadržaj ugovora o obavljanju posebnih poslova propisuju Pravilnikom o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Pravilnik o radu).

Odredbama članka 13 stavka 4 Pravilnika o radu regulirano je da način angažiranja i visinu naknade za obavljanje posebnih poslova utvrđuje rukovoditelj tijela javne uprave sukladno vrsti i obujmu poslova.

U postupku revizije utvrdili smo da ne postoje pisane procedure i kriteriji koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih.

Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.

Odredbama članka 46 a) stavka 2 Zakona o državnoj službi regulirano je da su posebni poslovi, poslovi koji se obavljaju radi ispunjenja obveza iz nadležnosti tijela javne uprave za koje nisu predviđena radna mjesta. Također, odredbama članka 13 stavka 1 Pravilnika o radu regulirano je da se u iznimnim slučajevima, rad u tijelima javne uprave može obavljati angažiranjem osoba radi obavljanja posebnih poslova za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

Uvidom u Organizacijski plan Direkcije i stanje popunjenosti sistematiziranih radnih mjesta i obrazloženje prijedloga za angažiranje osoba za obavljanje posebnih poslova utvrdili smo da se dio ugovora odnosi na obavljanje redovitih poslova iz nadležnosti Direkcije za koje su predviđena radna mjesta Organizacijskim planom Direkcije. Angažiranje osoba za obavljanje posebnih poslova u Direkciji za koje su predviđena radna mjesta, nije sukladno odredbama članka 46 a) stavka 2 Zakona o državnoj službi i članka 13 stavka 1 Pravilnika o radu.

Potrebno je, prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, dosljedno poštovati odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i

Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

Odredbama članka 46a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH propisano je da angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova može trajati najdulje do jedne godine, te da se angažiranje vrši zaključivanjem ugovora o posebnim poslovima.

U postupku revizije utvrdili smo da su s određenim osobama zaključivani ugovori o vršenju posebnih poslova dulje od jedne godine, što nije sukladno odredbama članka 46a Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH.

Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu razdoblja angažiranja osoba.

Odredbama članka 13 a) točke 5 Pravilnika o radu regulirano je da je rukovoditelj tijela javne uprave dužan najkasnije do **15. 1. iduće godine**, izvršiti analizu, kao i ocjenu učinkovitosti i efektivnosti obavljenih poslova po osnovi zaključenih ugovora. Odredbama istog članka Pravilnika o radu u točki 6 definirano je da izvješće o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene učinkovitosti i efektivnosti obavljenih poslova, rukovoditelj tijela javne uprave dostavlja Vladi Brčko distrikta BiH.

U postupku revizije utvrdili smo da u Direkciji nije uspostavljen sustav praćenja i kontrole obavljanja posebnih poslova po izvršiteljima i ugovorenim poslovima, te da ona nije sastavila analizu i ocjenu kvalitete i količine obavljenih ugovorenih posebnih poslova pojedinačno za svaku angažiranu osobu. Izvješće koje je sastavljeno (broj 33-04.1-20/22, od **13. 1. 2022.** godine) nije utemeljeno adekvatnim dokumentiranjem ocjene rada izvršitelja, u smislu ocjene učinkovitosti i efektivnosti obavljanja ugovorenih poslova rada, te opravdanosti ovakvog načina angažiranja.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije u propisanom roku sastavila Izvješće o izvršnoj analizi i ocjeni učinkovitosti i efektivnosti obavljenih posebnih poslova po zaključenim ugovorima u 2021. godini i nije dostavljeno Vladi Brčko distrikta BiH, što nije sukladno odredbama članka 13a) točki 5 i 6 Pravilnika o radu.

Potrebno je, sukladno odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave, sastaviti izvješće o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene učinkovitosti i efektivnosti obavljenih poslova.

6.5.5. Hardverske i softverske usluge

Izdatci na ime hardverskih i softverskih usluga u 2021. godini realizirani su u iznosu od 131.618,96 KM, a odnose se na troškove održavanja:

- RAS aplikacije depozitnih računa (Održava Optima)
- softvera za planiranje i izvještavanje o izvršenju proračuna, obračun plaća i glavnu knjigu (KUP i KUF)
- softvera Porezne uprave.

Revizijom smo utvrdili (uvidom u tendersku dokumentaciju Aneks 4.) da aplikativni softver (Glavna knjiga Trezora, Elektroničko bankarstvo, Planiranje i priprema proračuna, Periodično i godišnje izvještavanje, Obračun plaća, Kapitalne rezervacije, KUF, KIF, Stalna sredstva i DIS), sadrži rizična ograničenja u korištenju jer otvaranje početnih stanja i zaključnog knjiženja u glavnoj knjizi ovise isključivo od isporučitelja softvera. Zbog navedenog, Direkcija je izložena riziku da u slučaju bilo kakvih nemogućnosti pružanja usluge održavanja od isporučitelja softvera (nesiguran kontinuitet održavanja softvera), ne može obavljati knjigovodstvene poslove preko aplikativnog softvera.

Potrebno je, prilikom nabave softvera i usluga održavanja softvera, eliminirati rizike koji se odnose na bilo kakve nemogućnosti uporabe aplikativnog softvera od otvaranja početnih stanja do zaključnih knjiženja, koje ne bi trebale ovisiti isključivo od dobavljača usluga održavanja softvera.

Memorandumom o institucionalnoj suradnji, razmjeni i ustupanju podataka o poreznim obveznicima od 27. 6. 2016. godine, Porezna uprava Brčko distrikta BiH je u obvezi da razmjenjuje i ustupa podatke i međusobno koordinira poslove s UNO, Poreznim upravama RS i Federacije BiH, Agencije za posredničke, informatičke i financijske usluge RS i “Financijsko-informatičkom agencijom.

Na održavanje softvera Porezne uprave, u 2021. godini, utrošeno je 58.500,00 KM, na temelju Ugovora o pružanju usluga broj 13-003359/20 od 13. 1. 2021. godine.

Odredbama članka 1 Ugovora definirana je obveza davatelja usluge da pruži usluge održavanja softvera za elektroničko podnošenje elektronskih prijava u Poreznoj upravi “e prijava”. Člankom 2 istog ugovora ugovorena je cijena u iznosu od 58.500,00 KM sa uračunanim PDV-om i svim troškovima koje će korisnik usluga plaćati sukcesivno u roku od 30 dana od dostavljanja fakture davatelja usluga za izvršeni obujam usluga koje su predmet ugovora. Cijena ponude je fiksna.

Uvidom u tendersku dokumentaciju Aneks 4 – formular za cijenu konačne ponude utvrdili smo da je obveza davatelja usluge da vrši mjesečno održavanje softvera za elektroničko podnošenje poreznih prijava u Poreznoj upravi “e prijava” (Održavanje mrežne aplikacije e prijava za elektroničko podnošenje poreznih prijava, aplikacije za razmjenu podataka s UNO i poreznim upravama RS i Federacije BiH i aplikacije za razmjenu podataka sa Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, sukladno projektnom zadatku).

Revizijom smo utvrdili da je tijekom 2021. godine, u više navrata bilo problema u funkcioniranju elektroničke prijave i razmjeni podataka s drugim poreznim upravama (UNO, poreznim upravama RS i Federacije BiH i aplikacije za razmjenu podataka sa Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH). Također, utvrdili smo da su radni nalozi s opisom radova redovnog mjesečnog održavanja kreirani od izvršitelja usluge na njegovom memorandumu.

U okviru aplikacije e-prijava nisu funkcionirali svi moduli, uplate poreznih obveznika u određenom razdoblju nisu bile vidljive i operativne za izdavanje poreznih uvjerenja (uplate brisane s analitičkih kartica poreznih obveznika). Zbog nepravilnosti u funkcioniranju softvera

koje su prouzročile brisanje uplata s analitičkih kartica poreznih obveznika Vlada je na kolegiju od 3. 12. 2021. godine donijela Zaključak na temelju kojeg je donesena Odluka o imenovanju radne skupine za utvrđivanje uzroka navedenih nepravilnosti, broj: 05-001154/21 od 6. 12. 2021. godine. Radna skupina imenovana spomenutom Odlukom, izvršila je ad hoc analizu informacijskog sustava Porezne uprave i sastavila Izvješće broj: 05-001154/21 od 9. 12. 2021. godine, u kojem su navedene nepravilnosti i to:

- zastarjelost informacijskog sustava Porezne uprave
- mogućnost da više osoba mogu koristiti isti korisnički nalog
- nepostojanje log fajlova u sustavu za upravljanje bazom podataka u kojim bi se bilježile sve aktivnosti do razine podataka
- neodržavanja VPN kanala koji su za potrebe Porezne uprave otvoreni za potrebe održavanja sustava i povezivanja s drugim institucijama
- podložnost narušavanja integriteta Firebird baze korištenjem iste od više softverskih aplikacija
- nepostojanje adekvatnog backup / restore sustava i neprovođenje odgovarajuće backup / restore procedure
- neadekvatno korištenje hardvera na kojem funkcionira informacijski sustav Porezne uprave.

Na temelju provedene revizije utvrdili smo da je postojeći informacijski sustav zastario, da je isti nepouzdan u pogledu pohrane podataka i pružanja adekvatnih informacija internim i eksternim korisnicima, uzrokuje prazne hodove u poslovnim procesima, umanjuje produktivnost zaposlenih, te onemogućava učinkovitu naplatu poreznih prihoda.

Potrebno je da Direkcija za financije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine osigura integrirani informacijski sustav (IIS), koji će poboljšati i ubrzati poslovne procese u Poreznoj upravi, smanjiti prazne hodove u poslovnim procesima, povećati produktivnost zaposlenih, te omogućiti bolju učinkovitost u naplati poreznih prihoda i svih ostalih potrebnih modula (aplikacija).

Potrebno je omogućiti što viši stupanj automatske razmjene podataka s eksternim institucijama u realnom vremenu, sukladno Memorandumu o institucionalnoj suradnji, razmjeni i ustupanju podataka o poreznim obveznicima od 27. 6. 2016. godine.

Odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, članak 78 točka 2 stavak b) propisano je da je odgovorna osoba proračunskog korisnika, odgovorna za zakonito, namjensko, učinkovito i ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

Imajući u vidu činjenicu da softver Porezne uprave za elektroničko podnošenje poreznih prijavi u Poreznoj upravi u 2021. godini, nije funkcionirao sukladno zaključenom Ugovoru o pružanju usluga, plaćanje izvršene usluge u iznosu od 58.500,00 KM, što nije sukladno odredbama članka 78 točke 2 stavka b) Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe članka 78 točke 2 stavka b) Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, u dijelu zakonitog, namjenskog učinkovitog i ekonomičnog raspolaganja proračunskim sredstvima.

6.5.6. Zatezne kamate

Izdaci na ime zateznih kamata u 2021. godini ostvareni su u iznosu od **118.876,65 KM** u slučajevima kada je Brčko distrikt BiH zakasnio s ispunjenjem novčanih obveza.

Odredbama članka 3 Zakona o visini stope zatezne kamate propisano je da se stopa zatezne kamate sastoji od: **koeficijenta rasta potrošačkih cijena za razdoblje za koje se računa kamata** koji određuje nadležno tijelo Brčko distrikta BiH i **fiksne stope od 0,03 %**.

Odredbama članka 4 navedenog Zakona propisano je da se valorizacija kamatne stope primjenjuje samo ako je **koeficijent rasta potrošačkih cijena u Brčko distrikta BiH za razdoblje** za koje se računa kamata pozitivan, a ne ako je negativan.

Revizijom smo utvrdili da se obračun zatezne kamate vrši na mjesečnoj razini, koji uključuje mjesečnu valorizaciju kamatne stope (mjesečni koeficijent rasta potrošačkih cijena pozitivan) na teret proračuna Brčko distrikta BiH, dok isključuje učinke mjesečne valorizacije (koeficijent rasta potrošačkih cijena negativan) u korist proračuna Brčko distrikta BiH.

Konstatiramo da je navedeni način obračuna zateznih kamata jednosmjernan, samo u korist vjerovnika (valorizacija glavnice ili kamatne stope prije obračuna zakonske kamatne stope vrši se kada cijene rastu, ali ne i kad opadaju) **koji ima privilegiran položaj u odnosu na dužnika, tj. ovakvim načinom obračuna zateznih kamata vrši se diskriminacija dužnika.**

Izmjenama odredbi članka 4 stavka 1 Zakona o visini stope zateznih kamata u dijelu eliminacije uvećanja fiksne kamatne stope za efekte koeficijenta rasta potrošačkih cijena, postiglo bi se **načelo nediskriminacije** na kojem se zasniva sav ustavno-pravni sustav Brčko distrikta BiH.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate, u dijelu da se prilikom obračuna zateznih kamata izvrši eliminacija uvećanja fiksne kamatne stope za učinke koeficijenta rasta potrošačkih cijena, a samim time došlo bi do nepotrebnog odljeva novčanih sredstava Brčko distrikta BiH.

6.6. Proračun kapitalnih potreba

Odobrena sredstva za kapitalni proračun u razdoblju od 2019. – 2021. godine iznosila su 1.006.079,50 KM. Izvršenje proračuna kapitalnih potreba u navedenom razdoblju iznosi 284.683,11 KM ili 28,30 % od odobrenog proračuna (tablica broj 3 u prilogu Izvješća). Nerealizirana ukupna sredstva u iznosu od 718.396,39 KM, od čega se na kapitalni proračun 2021. godinu odnosi 585.773,14 KM, a ostatak u iznosu od 132.080,25 KM se odnosi na kapitalni proračun iz 2020. godine.

Člankom 78 stavkom 2 točkom b) i člankom 15 stavkom 1 točkom b) Zakona o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za 2021. godinu je propisano da su proračunski korisnici odgovorni, između ostalog i za učinkovitost u raspolaganju proračunskim sredstvima. Postotak nerealiziranog trogodišnjeg kapitalnog proračuna od 71,70 ukazuje na neučinkovito korištenje i nepotrebno zadržavanje proračunskih sredstava za kapitalne projekte.

Potrebno je osigurati potrebne uvjete za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurale pretpostavke za učinkovito upravljanje kapitalnim proračunom, sukladno Zakonu o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakonu o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za 2021. godinu.

6.7. Godišnji popis na dan 31. 12. 2021. godine

Odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH članka 29 (Usuglašavanje tražbina i obveza) propisuju se u točkama:

- (1) Pravne osobe su dužne, prije sastavljanja finansijskih izvješća, usuglasiti međusobne tražbine i obveze s pravnim osobama s kojima su u poslovnom odnosu (u daljnjem tekstu: konfirmacija salda).
- (2) Vjerovnik je dužan prije sastavljanja finansijskih izvješća dostaviti dužniku popis neplaćenih računa.
- (3) Kao dokaz postojanja određenog stanja tražbina i obveza koriste se knjigovodstveni podatci pravnih osoba koji se unose i potvrđuju odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom odnosno izvatkom otvorenih stavki, čije međusobno usuglašavanje mora biti na 31. 12. ili u posljednjem kvartalu poslovne godine.
- (4) Primatelj konfirmacije je dužan pošiljatelju u ulozu dužnika, vjerovnika ili njegovom revizoru odgovoriti na konfirmaciju u roku od osam dana, a ukoliko u predviđenom roku ne odgovori, konfirmacija će se smatrati potvrđenom od te osobe.
- (5) Stanje obveza i tražbina se utvrđuje na posljednji dan posljednjeg kvartala poslovne godine.
- (6) Pravne osobe su dužne u bilješkama obrazložiti pojedinačna stanja sumnjivih i spornih tražbina, planirati aktivnosti i način njihovog rješavanja.

Člankom 72 (Popis imovine i obveza) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju od 12. 5. 2021. godine, propisano je:

- (1) Obveznik primjene proračunskog računovodstva dužan je izvršiti redoviti godišnji popis imovine i obveza na dan 31. prosinca svake godine.
- (2) Cilj redovitog godišnjeg popisa je da se utvrdi stvarno stanje imovine i obveza i da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, utvrđenim po popisu.
- (3) Obveznik primjene proračunskog računovodstva po potrebi može izvršiti i izvanredni popis zbog statusnih promjena ili zbog drugih izvanrednih okolnosti sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji.
- (4) Prije nego što pristupi popisu, obveznik primjene proračunskog računovodstva dužan je izvršiti sravnjenje proknjiženih podataka u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama u pogledu njihove točnosti i da usuglasi dužničko-vjerovničke odnose s pravnim osobama s kojima ostvaruje poslovnu suradnju, sukladno članku 29 Zakona o računovodstvu i reviziji.

Popisno povjerenstvo Direkcije, imenovano Odlukom ravnatelja je sastavilo Elaborat o izvršenom popisu sredstava, izvora sredstava i inventara Direkcije za financije za 2021. godinu.

Revizijom smo utvrdili da Elaborat o popisu nije potpun, jer u isti nisu uključene sve tražbine za poreze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave što nije sukladno odredbama članka 72 točke 2 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju. Izuzev navedenog, prije pristupanja popisu, Direkcija nije izvršila sravnjenje proknjiženih podataka u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama u pogledu njihove točnosti i nije usuglasila dužničko-vjerovničke odnose s pravnim osobama s kojima ostvaruje poslovnu suradnju, kako je propisano člankom 29 Zakona o računovodstvu i reviziji.

Potrebno je izvršiti usuglašavanje tražbina i obveze te popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

6.8. Javne nabave

Po Planu nabava za 2021. godinu planirano je provesti 18 postupaka nabava roba procijenjene vrijednosti 806.450,00 KM, 17 nabava usluga procijenjene vrijednosti 770.600,00 KM i tri postupka nabava radova procijenjene vrijednosti 21.500,00 KM, što je ukupno 1.598.550,00 KM.

Od planiranih nabava roba nije realizirano sedam postupaka nabava ukupno procijenjene vrijednosti 51.700,00 KM. Kao postupci nabava su predviđena četiri otvorena postupka i tri konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda.

Od planiranih nabava usluga nije realizirano tri postupka nabava procijenjene vrijednosti 95.000,00 KM. Kao postupci su predviđeni jedan pregovarački bez objave obavijesti i dva otvorena.

Od planiranih nabava radova nije realiziran jedan postupak nabave procijenjene vrijednosti 10.000,00 KM. Kao postupak nabave predviđen je jedan konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda.

7. KOMENTAR

Direkciji je uručen Nacrt izvješća o reviziji finansijskog poslovanja za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2021. godine (u daljnjem tekstu: Nacrt izvješća o reviziji), broj: 01-02-03-13-381/22, na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana Direkcija se očitovala dopisom broj: 13.9-04.1-826/22 od 14. 7. 2022. godine, te dostavila primjedbe i komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji. Direkcija uz Primjedbe i komentare nije dostavila dodatnu vjerodostojnu dokumentaciju na temelju koje bi izmijenili nalaze, te je ovo Izvješće konačno.

Tim za reviziju:

Envera Imamović, dipl. oec.

Tatjana Pavlović-Klašnić, dipl. iur.

8. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI

Struktura odobrenih i izvršenih tekućih izdataka Direkcije za 2021. godinu prikazana je u sljedećoj tablici:

Tablica broj 1

Ekon. kod	Naziv ekonomskog koda	Planirani proračun 2021. godine	Rebalans i virmanizacije	Plan proračuna 2021. godine (3+4)	Izvršenje 2021. god.	Nerealizirana sredstva (5-6)	% 6/5*100
1	2	3	4	5	6	7	8
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	4.692.159,05	-292.700,00	4.399.459,05	4.183.157,44	216.301,61	95,08
611100	Bruto plaće i naknade	4.532.941,05	-323.500,00	4.209.441,05	4.022.253,68	187.187,37	95,55
611200	Naknade zaposlenim	159.218,00	30.782,00	190.000,00	160.903,76	29.114,29	84,68
612000	Doprinosi na teret poslodavca	126.725,87	18.200,00	144.925,87	138.949,82	5.976,05	95,88
613000	Izdatci za materijal i usluge	4.044.391,00	-1.397.000,00	2.647.391,00	2.397.172,86	250.218,14	90,55
613100	Putni troškovi	34.900,00	-4.700,00	30.200,00	5.148,56	25.051,44	17,05
613200	Izdatci za energiju	53.000,00	20.410,26	73.410,26	71.010,86	2.399,40	96,73
613300	Izdatci za komunalne usluge	170.750,00	22.000,00	192.750,00	173.996,09	18.753,91	90,27
613400	Nabava materijala	66.600,00	-20.410,26	46.189,74	39.250,09	6.939,65	84,98
613500	Izdatci za usluge prijevoza i goriva	14.050,00	1.000,00	15.050,00	10.496,36	4.553,65	69,74
613700	Izdatci za tekuće održavanje	33.000,00	-1.300,00	31.700,00	25.185,34	6.514,66	79,45
613800	Izdatci za osig., bank. usluge i usluge platnog prometa	27.300,00	3.000,00	30.300,00	25.110,32	5.189,68	82,87
613900	Ugovorene usluge	3.644.791,00	-1.417.000,00	2.227.791,00	2.046.975,25	180.815,75	91,88
616000	Kamate i ostale naknade	598.816,00	-104.220,00	494.596,00	395.245,48	99.350,52	79,91
616200	Izdatci za inozemne kamate	49.766,00	0,00	49.766,00	40.001,15	9.764,85	80,38
616300	Kamate na tuzemno pozajmljivanje	54.359,00	-1.220,00	53.139,00	51.127,00	2.012,00	96,21
616400	Ostale naknade u svezi s pozajmljivanjem	494.691,00	-103.000,00	391.691,00	304.117,33	87.573,67	77,64
	Ukupno tekući izdatci	9.462.091,92	-1.775.720,00	7.686.371,92	7.114.525,60	571.846,32	92,56

Pregled planiranih i naplaćenih prihoda u 2021. godini

Tablica broj 2

R./br.	VRSTA PRIHODA		Planirano 2021. god.	Ostvareno 2021. god.	% ostv./pl. 5/4x 100	Više +/-manje – ostvareno u odnosu na planirano
1	2	3	4	5	6	7
1	711100	Porez na dohodak	1.800.000,00	1.526.975,29	84,83	-273.024,71
2	711200	Porez na dobit poduzeća	12.200.000,00	13.110.129,11	107,46	910.129,11
3	713100	Porez na plaću	11.000.000,00	9.545.219,42	86,77	-1.454.780,58
4	714100	Porez na imovinu	1.600.000,00	1.508.771,73	94,30	-91.228,27
5	715100	Porez na prodaju dobara i usluga	0,00	26.328,06	-	26.328,06
6	715200	Porez na promet od igara na sreću	550.000,00	608.728,51	110,68	58.728,51
7	715300	Nakn. za izdavanje odobrenja za priređivanje igara na sreću	700.000,00	1.004.900,00	143,56	304.900,00
8	721200	Ostali prihodi od imovine	450.000,00	511.503,63	113,67	61.503,63
9	722100	Administrativne pristojbe	330.000,00	366.132,34	110,95	36.132,34
10	722300	Komunalne pristojbe	355.000,00	395.845,64	111,51	40.845,64
11	722500	Posebne naknade i pristojbe	0	209.401,48	0,00	209.401,48
12	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	0,00	80.621,95	-	80.621,95
13	722700	Neplanirane uplate-prihodi	0,00	1.630,00	-	1.630,00
14	723000	Novčane kazne	100.000,00	272.457,17	272,46	172.457,17
UKUPNO			29.085.000,00	29.168.644,33	100,29	91.644,33

Proračun kapitalnih potreba 2019. – 2021. godina

Tablica broj 3

Godina	Planirani kapitalni proračun	Izvršenje kapitalnog proračuna do 1. 1. 2021. godine	Izvršenje kapitalnog proračuna u 2021. godini	Izvršeno do 31.12.2021. godine (2-3-4)	Neizvršeno na dan 31.12.2021. godine	% izvršenja na dan 31.12.2021. godine (5/2x100)
1	2	3	4	5	6	7
2019.	93.499,50	69.556,50	23.400,00	92.956,50	543,00	99,42
2020.	277.950,00	56.670,00	86.199,75	142.869,75	132.080,25	52,48
2021.	634.630,00	0,00	48.856,86	48.856,86	585.773,14	7,70
UKUPNO	1.006.079,50	126.226,50	158.456,61	284.683,11	718.396,39	28,30